

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

КЕЛА ҚОЛГИН, НАВРЎЗИ ОЛАМ!

Ўзбекистон Республикаси
Ташқи Сўрашуу ва
Сўрашуу бўлими

кўрсатуви эса "Мустақиллик инсонни эъзозлайди" шиори остида ўтади. Бу йилги телемарафон пул йиғиш, хайрияга алоҳида урғу бериш каби йўналишларда ўтмай, балки ҳақиқий байрам тарзида нишонланади.

Айём кунлари дошқозонларда кўклам таомлари — сумалагу ҳалимлар қайнайди, ошлар дамланади. Қардошлиқ ва иноқлик байрами бўлмиш Наврўзимиз меҳмонлари эъзозда бўлишади. Ушбу айём мамлакатимиздаги мурувватталаб инсонлар-ногиронлар, болалар уйлари тарбияланувчилари, кўп болали, камбағал, ёрдамга муҳтож оилалар зиёрат қилинади, совға-саломлар улашилади...

О, йўқ. Аввалбошда гул сайроқи кушлар куйига мастона тебранади, рақсга туйишга эса еллар шайланади, сўнг мавжудодларга "тузоқ" қўяди. Ниҳоят, у инсон муҳаббатига сазовор бўлиб, нозик қўлларда эъзозланади. Унинг бу хосиятларини мўъжизага менгзаса бўлади.

Шу боисан бугун Сиз — азиз болажонларни гул ва Наврўз байрами билан кутлаймиз!

боғимизга ўтади. Шу кунни Бешёғоч майдонидан Хадра майдонигача бўлган тўрт километрлик масофа — Фурқат ва Халқлар дўстлиги кўчалари меҳр ва садоқат, дўстлиқ ва биродарлик, шоду хуррамлик ошёнига айланади. Мустақиллик майдони эса ёрқин истиқбол эгалари — фарзандларимиз ихтиёрида бўлади. Майдонда болалар ижодиёти кўргазмалари ташкил этилади, бахтиёрлик ва ёшлиқ кўшиқлари куйланади. Байрам кунлари тантанали очилиши мўлжалланаётган "Наврўз" театри биноси олдидаги майдонда, пойтахт туманлари боғларида, маданият саройларида, маҳаллалар ва даҳаларда, гузарларда — ҳамма-ҳамма жойларда байрам тантаналари бўлиб ўтади. Эрта тонгдан шомга қадар ўйин-кулги давом этади. Телевидение орқали намойиш этиладиган "Наврўз" узлуксиз

ГЎЗАЛЛИКНИНГ ТИМСОЛИ
СЕНСАН,
ҚАЛБДА ҚУВОНЧ ЖЎШАР
СЕН ДЕСАМ.
СЕВГИ, ВАФО,
МЕХР-МУРУВВАТ,
БАРИ-БАРИ СЕНДА
МУЖАССАМ,
КЕЛА ҚОЛГИН, НАВРЎЗИ

ОЛАМ!

Борлиқда ўзгариш изғийди: илиқ еллар тоғларга урилади, ариқларда сувлар жимирлайди, сабрли майсалар ер бағрини ёриб, илк бора Она кўш билан саломлашади.

Гуллар... Инсонни гулларнинг очилиши лаҳзалари ҳайратга солади, новдаларда тириклик шарбати югуриқлаб, гулчамбарлар қанот ёйа бошлайди. Наврўзи олам кириб келади. Бу йилги Наврўз сайллари аввалгиларидан шуниси билан фарқ қиладики, у ўн кун давом этади. Наврўз тантаналари Халқлар дўстлиги саройи олдидаги майдондан бошланиб, миллий

— Одатда, — деди у, — халқимизда қиз болага она, ўғил болага ота тарбия беради, деган ақида бор эди. Афсус, бу қимматли ақида бугун унутилди. Мана, бугун залга йиғилганларнинг аксарияти ҳам аёллар эканлиги гапимнинг исботидир.

"ЎҒИЛ ЎСТИРАЯПМАН,
ДЕБ..."

2-бет

Жиноятчилар шаҳардаги Истамбул кўчаси, 56-ўйда яшовчи Қўқон Муаллимлар олийгоҳининг ўқитувчиси Башоратхон Мирзакаримованин Бехзод исмли 12 ёшли ўглини мактабдан "Дадаманга олиб борамиз" дея олиб қочиб, боланинг ота-онасидан 500.000 сўм пул талаб қиладилар.

"ДАДАМАНГА ОЛИБ
БОРАМИЗ"

3-бет

— Нечун ёзма ишнингда,
Кўшиб ёзгансан, Ўқтам?
— Дадамдан ўрганипман,
Кўшиб ёзувчи дадам.

"ТЕНГ ДОШЛАРИНГ
ИЖОДИДАН"

4-бет

БУХОРОИ ШАРИФИМ

Шаҳри азим Бухорода яшаймиз, ҳар кун турли хорижликлар келиб, суратга тушириб, алқаб, ҳайратланиб кетадиган тарихий обидалар олдида ўтиб, мактабга, бозорга ва яна аллақайларга борамиз. Аммо бу тенги йўқ бойлигимиз — тарихимизни кўкларга кўтарувчи обидалар ҳақида нима биламиз?

Аслида "ҳеч нима", дейишга ҳаққим бор. Чунки, яқинда мактабимизда Бухоро тарихига бағишланган "Бухорои шарифим" номли беллашув ўтказиб, бунга амин бўлдик. Тугилиб ўсаётган шаҳримиз ҳақида кам билар эканмиз.

Беллашувга тайёргарлик даврида ва унда иштирок этганларнинг маълумотлари билан шаҳар ўтмиши, уни жаҳонга машҳур қилган Хўжа Баҳовуддин Нақшбандий, Абу Али ибн Сино ва бошқа алломалар ҳақида бой билимга эга бўлдик. Эндиликда ҳар кун ёнидан ўтиб борадиган Минораи Калон, Чашми Аюб, Арк ва бошқа ёдгорликлар кўзимизга бошқача жозиба кашф этадиган бўлди. Биз бундан кейин ҳам шундай беллашувлар ўтказиб туришга қарор қилдик.

Дилрабо ЗИКРИЛЛАЕВА,

Бухоро шаҳри, Ҳ. Олимжон номидаги мактабнинг 6-«Г» синф ўқувчиси.

ЧУЧУК СУВ ҲАМ ҚУРИЙДИ

Орол денгизининг қуриб, ўлкамиз иқлимида кескин ўзгаришлар рўй бераётган бир пайтда сувни тежаб-тергаб ишлатишни ҳали ҳам ўрганганимиз йўқ. Уйингиз ёки маҳаллангиз, мактабингиз яқинидаги сув жўмакларидан оқиб ётган сувга эътиборсиз ўтиб кетаётганимиз ҳеч кимни ташвишга солмайди.

Биз истиқомат қилаётган жойда катта-катта артезиан қудуқлари бор. Улардан куну туну сув оқиб туради. Уларнинг очиб-ёпадиган бурагичи йўқлиги учун ҳам кераксиз пайтда сувни тўхтатиб қўйишнинг иложи йўқ. Қанийди, мутасадди амакилар артезиан қудуқлари учун ҳам очиб-ёпиш мумкин бўлган механизм ишлаб чиқишса...

Ахир бу кетишда нафақат Орол суви қуришининг, чучук сув йўқолишининг хавфи ҳам тугилиши мумкин-ку!

Ҳилола МАМАЖОНОВА,
Фаргона вилояти, Учкўприк туманидаги 21-мактаб ўқувчиси.

Самони қуч, ракетам!

Малика жуда болалигидан қоғоздан самолёт, ракеталар ясашни яхши кўрар эди. Бу қизиқлиқ кейинчалик уни шаҳар ёш техникалар станциясига етаклаб келди. Бу ерда у ўзи каби ракетомоделчиликка қизиқадиган дугонаси Гулнара билан турли ракеталар моделлини ясашни ўргана бошлади. Аввалига улар ракеталарнинг энг оддий моделларини қоғоздан ясади. Кейинчалик жиддийроқ ишларга, "Восток", "Метеор" каби ракеталар моделлини ясашга киришиди. Кейинги йилларда ҳар икки дугона ракетомоделчилик бўйича ўтказилган шаҳар, вилоят кўрикларида ҳам иштирок этишди.

Суратда: Наманган вилояти, Косонсой шаҳар ёш техникалар станциясининг ракетомоделчилик тўрагаи аъзолари Гулнара Фатхулина ва Малика Мухитдинова.

Р. АЛБЕКОВ суратга

мақсадида айтиб ўтишни жоиз топдик.

— Одатда, — деди у, — халқимизда қиз болага она, ўғил болага ота тарбия берадиган ақида бор эди. Афсус, бу қимматли ақида бугун йўқолиб кетди. Мана бугун залга йиғилганларнинг аксарияти ҳам аёллар эканлиги гапимнинг

исботидир. Оналарнинг хоҳ ўғил бўлсин, хоҳ қиз бола, бақир-чақир қилиб, уришиб, сўкиб юришганини бугун "тарбия" дейишдан тортинмай қолдик. Оталарнинг одоб, ахлоқ бобида, оила қуришга ўғлини ҳозирлаш, ҳаром билан ҳалолни ажратиш борасида бериши керак бўлган тарбия ўрнини пулга ўргатиш, ўзлигини кўрсатиш, паст кетмаслик каби "мардлик" ларга кўниктириш эгаллаб бораёпти. Тўғрими бу иш? Қаерга олиб боради бу йўл? Бугун ўғил ўстираяпман, маънаву илим ва тарбия масканига...

Ҳа, қанчалик ачиқ бўлмасин ҳақиқат бу. Кунни кунга, тунни тонгга улаб, ишлаб, ҳаракат қилиб фарзандларимизни катта қилар эканмиз, уларнинг тарбиясини ҳам заррача унутмаслигимиз зарур. Бу борада ҳеч қандай — хоҳ иқтисодий, хоҳ яна бошқа етишмовчиликлар сабаб бўла олмайди. Бугун кундан кун "оқсаб" бораётган ёшларимиз тарбиясини яна тўғри йўлга қўйиб олишимиз учун, энг аввало мактаб билан муносабатни яқинлаштириш, бу тарбия масканига фақат қақирилганда ёки ота-оналар йиғилишидагина эмас, вақт топганда бот-бот бориб туриш, фарзанд кайфияти, одоби, билими билан қизиқиб боришимиз зарур бўлиб қолди.

Д. ТУРАХМЕТОВА,
Тошкент шаҳри.

Баъзида ўғлингиз ёки қизингизнинг кундалигига ёзилган "Фалон соатда ота-оналар мажлиси бўлади", деган сўзларни ўқишингиз билан бироз оғринасиз. Одатда бундай йиғилишларда гап асосан синф хоналарини безаш ёки таъмирлаш, табелга тушган баҳолар хусусида бўлганлиги учун ҳам "вақт зое кетадиган бўлди", деб ўйлайсиз. Худди шундай фикрлашлар туфайли ҳам мактаб билан ота-оналар "ораси" узоклашиб бормоқда. Бу ҳолга эса хотиржам қараб бўлмайди. Чунки вақт ўтган сари, воқелик ўзгарган сари фарзандларимиз ҳулқи ҳам,

тўғри фойдаланмай, тўғри йўлга кетиш ўрнига яна жиноятга қўл уришган. Уларнинг 11 нафари меҳнат ахлоқ тузатиш колонияларига, 6 нафари эса қамоққа юборилган. Рўйхатдаги ва рўйхатга олинмаган яна ўнлаб бевош болалар содир этаётган ноқонуний ҳаракатлар анчагина. Қайсисини айтмай: 5-синф ўқувчиларининг "мактабга кетдим" деб, Қўйлиқ катта йўлга чиқиб, босқинчилик қилишганимиз, кичкина бозорлардаги нарса сотаётган холаларга таъмагирилик қилишаётганимиз ёки юзларига ниқоб тутиб олиб, хонадонларга

Ўғил ўстираяпман, деб...

одоби ҳам ўзгариб, мураккаблашиб бормоқда.

— Афсуски, — дейди Тошкент шаҳридаги 305-мактабнинг директори Д. Аҳмедова. — Кўпчилик ота-оналар болаларга тарбияни мактабдагилар, муаллимлар беришлари керак, деб ўйлашади. Ўзлари давлат иши билан бандмишлар. Бундай бўлиши мумкин эмаслигини тушунтиришга интилаяпмиз... афсус...

Мана бугун ота-оналарнинг умуммактаб йиғилиши. Кўрасиз, катталарнинг ўз фарзандларига бўлган муносабатларини.

Ҳа, Диляра опанинг ташвишлари ўринли экан. 305-мактабда минг нафарга яқин ўқувчи таълим олса ҳам, ота-оналарнинг умуммактаб йиғилишига бор-йўғи 200 га яқини келишди.

Мажлис кун тартибига ҳам мактаб ва болалар, мактаб ва ота-оналар орасидаги муносабатлар масаласи қўйилган эди.

— Сиз давлат ишига кетар экансиз, фарзандингизни мактабга қузатасиз, — дейди мажлисда сўз олган Сирғали тумани ички ишлар Бошқармасининг балоғатга етмаганлар билан ишлаш инспекцияси катта назоратчиси Абдурахмон ака Назарқулов. — Аммо уларнинг айнан мактабга кетишганига ишончингиз комил бўладими? Кейинги пайтларда болаларнинг "мактабга кетдим", деб бошқа жойларда ўз билган ишларини қилиб юриб, жиноятга қўл ураётганлари бизни жуда ташвишга солмоқда. Ўзингиз қиёслаб кўринг: туманимизда 1991 йилда балоғатга етмаган ўсмирлар томонидан 119 та жиноят содир этилган бўлса, 1992 йилда бу кўрсаткич 162 тага етди. Содир этилган жиноятлар 36,1 фоиз кўпайган. Шу йилнинг 10 январига қадар инспекциянинг рўйхатида 249 нафар бола бўлса, 1992 йилда уларнинг 47 нафарининг иши суд органларида кўриб чиқилган ва вояга етмаганлиги сабабли жазо муддати кечиктирилган эди. Улар ўзларига берилган имкониятдан

Пойтахтдаги
305-мактабда бўлиб ўтган
ота-оналарнинг
умуммактаб йиғилиши
хусусида

ўғирликка тушишаётганимиз?

Дарҳақиқат, жиноятчи болалар сони бугунги кунда ортиб бораётгани ҳеч кимга сир эмас. Мажлисга йиғилганлар шу масаланинг сабабларини топишга ҳаракат қилишди.

— Энг аввало, иқтисодий қийинчиликлар сиз ота-оналарнинг, айниқса, оналарнинг уйда кам бўлишларига олиб келмоқда. Пул топиш, оила боқиш йўлида фарзандларингиз уззу-кун ёлғиз, назоратсиз қолишаёпти, — дейди куйиниб Абдурахмон ака. — Бундан ташқари болалар тарбиясини ёлғиз мактабга ташлаб қўйгансиз. Дарсларни текширибгина қўясизу шу билан ота-оналик бурчини бажарган бўласиз. Фарзандларингиз мактабда ким билан дўст, қаерда бўш вақтини ўтказиши, бу сизнинг эмас, мактабнинг иши, деб ҳисоблайсиз. Ота-оналар мажлисига базўр, биров судрагандек келасиз. Бу эса болаларга қўл келаяпти.

Инспектор яна бир, энг муҳим масалани ўртага ташладики, биз ҳам уни сизларга баҳса чорлаш

МУҲАРРИРИЯТДАН: азиз газетхон! Сезган бўлсангиз, ушбу мақолада ҳаммага таниш, баҳс этиб кўриш мумкин бўлган масала кўтарилган. Хуллас, мактаб ҳам, ота-она ҳам, маҳалла-кўй ҳам бир вазифани бажаради. Фарзанд тарбияси. Мактаб, синф, ота-оналар йиғилишлари эса бола тарбиясидаги муҳим бир омили. Шундай экан, ота-она сифатида кўнглингиз тўдаяптими? Бу борада бир-бирингизга айтар сўзингиз, қимматли фикрларингиз бўлса, марҳамат, газетамиз саҳифаларида баҳслашинг, ўртоқлашинг. Мақтубларингизни кутиб қоламиз.

"БЛЭК БОНН" КОЛЛЕЖИДА

Иллиной штатининг Каленвилл шаҳридаги "Блэк Бонн" коллежи талабалари ўқишдан ташқари жисмоний меҳнат ҳам қилишади. "Ю-Эс-Эй тудей" рўзномасида чоп этилган мақолада "Блэк Бонн" коллежи "АҚШдаги ишлаш коллежи" деб аталган бошқа илмий муассасалардан бири эканлиги таъкидланган. Бу ерда талабалар ўқиш билан бирга кўрикчилик ва котибликдан тортган, кафетерий хизматларига оид турли ишларни бажарадилар. Уларнинг бу фаолиятлари натижасида ўқиш харажатлари пасаймоқда. Натижада идорачилар талабалардан ўқиш бошлангунча бўлган пайт учун баъзи ишларни талаб этишмоқда. Бу кун "Блэк Бонн" коллежида ўқиётган

350 талабанинг ҳаммаси ана шундай ишларда ишлайдилар. 3-синф талабаси Брок Филлардининг қисқа қилиб айтишича, бу муассаса иш билан ўқишнинг бирлашмаси бўлган бир даргоҳдир. Шунингдек, ушбу илм даргоҳида бой талабаларнинг сони озлигини ҳам айтмоқда.

Мударрислар талабаларнинг қилган ишлари учун пул тўлашмайди. Лекин, "Ю-Эс-Эй тудей"нинг билдиришича, талабалар учун энг муҳим манфаатли томони ўқиш машгулотларининг камайтирилишидадир. Шу сабабдан ҳам Иллиной штатида баҳоси арзон бўлган хусусий олий ўқув юрти "Блэк Бонн" коллежидир.

Талабалар ўзлари ўқиётган соҳаларда ҳам кўп тажриба орттирмақдалар. Чунончи, журналистика бўлимининг сўнгги синф талабаси Майкл Вилён бу ерда ижтимоий муносабатларни бошқармоқда.

Тарих бўлимининг 2-синфида ўқиётган Жексон Крауз полларни ва ҳаммомларни тозалаш ишлари билан шугулланмоқда. Унинг айтишича, бу иш унча эътиборли эмасдир. У яна сўзига илова этиб, талабалар коллежни ифлос қилишмайди, чунки ифлос қилса ўзлари тозалашлари керак, дейди. Психология бўлимининг сўнгги синфида ўқиётган Р. Савингтон эса у ердан озик-овқат хизматлари бўйича талаба директор ҳисобланади. Савингтоннинг айтишича, хизмат қилаётган пайтда бошқа талабалар томонидан қилинаётган шикоятлар унга катта тажриба келтирмоқда экан.

"Блэк Бонн" коллежининг мудури Уилям Фрайд талабаларга таълим-тарбия бериш билан бирга иш соҳасида тажриба орттириш зарурлигини уқтирмоқда.

"САДО" Халқаро экспресс-ахборотидан.

Наврўзимиз шундай ўтажак!

Ўтган йили Наврўз арафасида бувимнинг ҳовлисида каттакон дошқозонда сумалак қилдик. Тонг отгунча қўшиқ куйга, аскиялар лапарларга улашиб кетди. Болаларнинг севинганини айтмайсизми?! Катталарга қизиқиб мен ҳам тонг отгунча ухламасликка аҳд қилдим. Лекин, орадан ҳеч вақт ўтмай, мудроқ уйқу боса бошладим. Шунда бувижоним бизларни чалғитиш учун бир ривоят бошладилар:

“Айтишларича, қадим замонларда ўта камбағал чолу кампир яшаб ўтишган экан. Чол озгина бугдой топиб келиб, эрта баҳорда экаман, деган ниятда асраб қўйибди. Кўклам келиши билан чол далага, бугдой экишга, отланибди. Не кўз билан кўрсинки, уругликка олиб қўйган бугдойлари кўкариб кетган экан. Бечора чол не

БУВИМНИНГ РИВОЯТИ

қиларини билмай бошини чангаллаб қолибди. Шунда кампир бугдойни қозонга солиб, ўчоққа олов ёқибди. Озгина ёғ, ун, ёноқ ва тошлар ташлаб таваккалига кавлай берибди. Бу орада тонг ҳам отиб қолибди. Уйқудан уйғонган чол бир қозон биқирлаб турган таомни кўриб, севиниб кетибди. Кейин эса кўни-қўшниларни, маҳалла-куйни меҳмонга чақиритибди. Бу ажойиб таомдан татиб кўрган одамлар ўзларида қандайдир куч-қувват, тетиклик ҳис қилгандек бўлиб, чолу кампирни алқаб-алқаб тарқалишибди. Мана, болаларим, шундай қилиб сизлар мириқиб ейдиган сумалак ана шундай пайдо бўлган экан...”

Бувижоним ҳикояларини шу даражада берилиб тинглабмики, қандай қилиб тонг отиб қолганини ҳам билмай қолибмики. Бу орада димлаб қўйилган қозон ҳам очилди. Унда биқирлаб сумалак қайнарди.

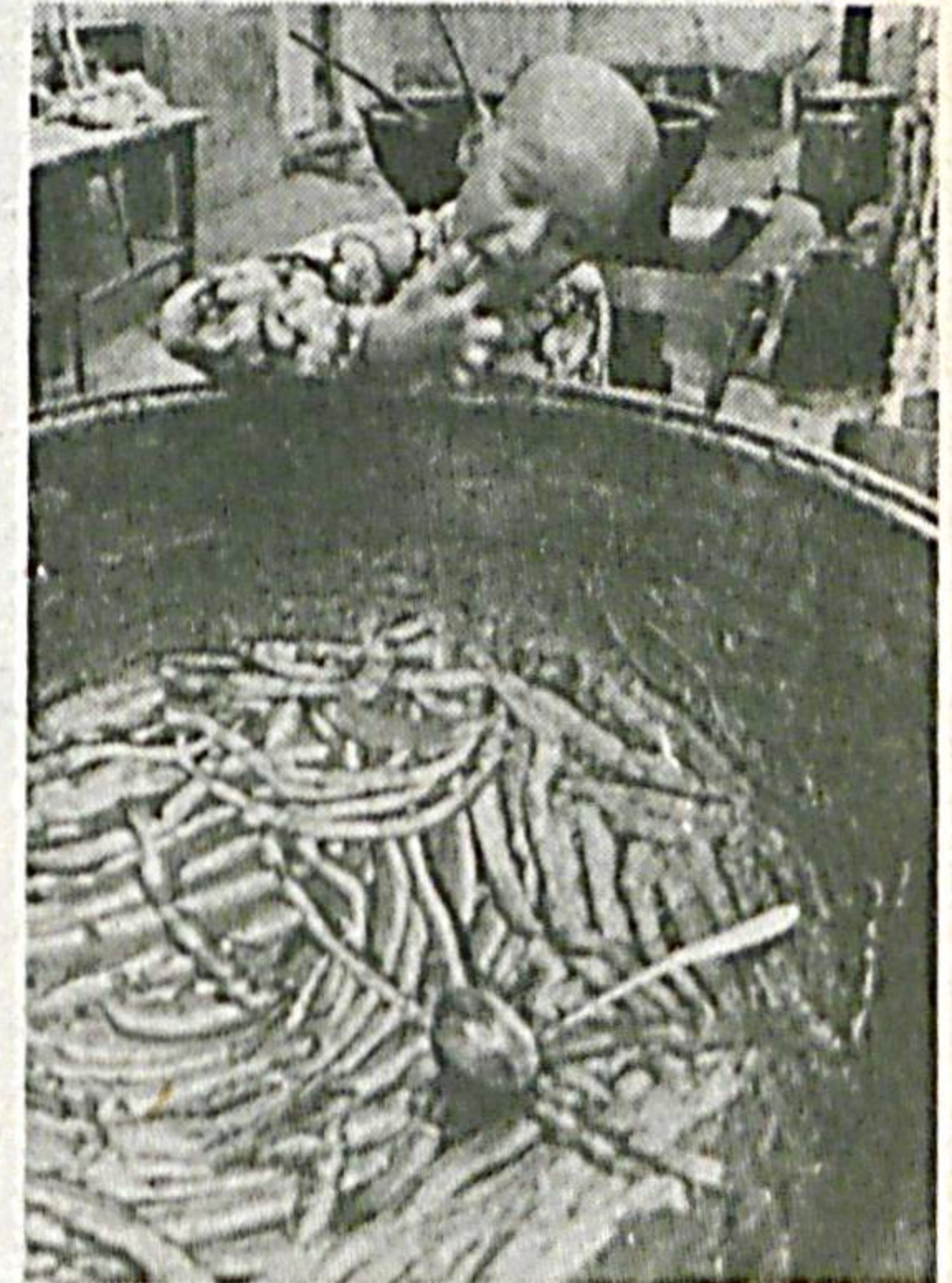
Шу-шу бўлдию, ҳар гал сумалакдан тотинадиган бўлсам, бувимнинг ривоятлари ёдимга тушаверади.

Муфаззал ТҮРДИҚУЛОВА.

Тошкент вилояти, Оққўрғон тумани.

Р. Альбеков,
С. Маҳмамов,
Д. Аҳмедов
туширган суратлар.

Фарғона вилоятида ички ишлар бошқармаси ходимлари яна бир уюшган жиноятчилар гуруҳини қўлга олди. Етти нафардан иборат мазкур гуруҳга Тошкент шаҳар, Шайхонтоҳур тумани Кўкча дарвоза даҳасида яшовчи, жазо муддатини 1991 йилда

енгил автомашинасидан фойдаланилган.

Босқинчилар бу билан қаноатланмасдан яна бир қабиҳ ишга қўл урдилар. Уларнинг навбатдаги сафари Қўқонга бўлди. Жиноятчилар шаҳардаги Истамбул кўчаси, 56-уйда

минг сўм пулини олиб кетадилар. Лекин ўзгаларнинг ҳақи “саёҳатчи”ларга буюрмади.

— Шу йилнинг икки ойи мобайнида 60 дан ортиқ уюшган жиноятчилар гуруҳини қўлга олдиқ, — дейди вилоят ички ишлар бошқармаси уюшган жиноятчиликка қарши кураш бўлимининг бошлиги милиция майори Ҳалилжон Ҳазратқулов. — Улар босқинчилик, қотиллик, машина ўғирлаш, талончилик каби 200 дан зиёд турли оғир жиноятлар содир этган. Жиний гуруҳлардан 14 та ўқ отар қурол, 12 килограмм афюн моддаси ва бошқа буюмлар тортиб олинди. Уларга тегишли бўлган 18 та машина, миллион сўмликка яқин мол-мулк мусодара қилинди. Бу кимсалар қилмишларига яраша жазоланадилар. Айниқса, азиз болажонларимизни ўғирлаб, бойлик орттирмақчи бўлган шахсларга ҳеч қандай раҳм-шафқат қилинмайди.

Р. КАМОЛОВ,
ЎЗА мухбири.

«Дадангга олиб борамиз»

тамомлаган 23 ёшли Зуфар исмли йигит бошчилик қилган. У Марғилон ва Фарғона шаҳарларида яшовчи беш нафар ўспирин ва С. исмли қиз билан тил бириктириб, ҳеч қаерда ишласдан “рэкети” билан шуғулланган. Жумладан, бу гуруҳ аъзолари вилоят ҳарбий комиссариати ёнида жойлашган тижорат дўкони сотувчисини кўрқитиб, 73 минг сўм пул ва 141 минг сўмлик турли молларни ўмарганлар. Жиноятни амалга оширганда Марғилон шаҳар таксопаркига қарашли давлат рақами “47-88 ФЕМ”

яшовчи Қўқон муаллимлар олийгоҳининг ўқитувчиси Башоратхон Мирзакаримованинг Беҳзод исмли 12 ёшли ўғлини мактабдан “Дадангга олиб борамиз” дея олиб қочиб, боланинг ота-онасидан 500 минг сўм пул талаб қиладилар. Фарзанд ҳаммага ширин. Жигаргўшасидан ажраб қолишдан кўрқиб кетган ота-она жиноятчилар талабини бажариб, фарзандини қайтариб олади. Ишлари ўнгидан келаётган бу кимсалар Олтиариқдаги Титов кўчаси, 14-уйда яшовчи Йўлчибой Қобиловнинг “ВАЗ-21063” маркали автомашинаси ва 150

ҚИЗИЛ ТУШ

Эрталаб уйқудан тургач, 6 ёшли Нилуфар ойисига:

— Мен туш кўрдим, — деди.

Тўрт ёшли сингелиси Нигора ҳам бирон нима деб опасига ўхшасиса келди.

— Ойи мен ҳам туш кўрдим, — деди.

— Вой, асалгинам, сен ҳам туш кўрдингми?

Қанақа туш экан?

— Мен қизил туш кўрдим, — деб жавоб берди Нигора нима дейишини билмасдан.

-ЗООЛОГИЯ ДАРСИДА

Ўқитувчи:

— Гапирмас балиқ нега?

Қани, жавоб бер, Наим?

Ўқувчи:

— Оғзи тўла сув, шунга гапиролмас у доим.

Баҳодир ҲРИНОВ,
Сағарқанд вилояти, Пастдарғом туманидаги 13-мактаб ўқитувчиси.

Варрак

Баҳор келиб ҳаммаёк
Кийди ям-яшил гилам.
Гўзал бўлиб кўринди,
Осмонда варрак бирам.

Бир кун учирдим варрак
Дарров бўлди у гойиб
Раҳмат айтаман дедим,
Кимда-ким берса топиб.

Хайрият варрагимни
Топиб олдим йўлимдан
Хурсанд бўлиб мен роса
Раҳмат олдим ўзимдан.

Укамнинг дегани

Кайнаётган чойнақдан
Узун-узун буг чиқар.
Гуё кимдир мириқиб
Тинмай сигарет чекар.

Укам бундан лол қолиб,
"Чекишингни тўхта" дер.
Йўкса адо қилади
Бўлсанг ҳамки улкан шер.
Шоди ОТАМУРДОВ,
Жиззах вилояти, Ғаллаорол
туманидаги 39-мактаб ўқувчиси.

Қадрли синфдошларимиз Исломбек, Жасурбек, Марғубахон, Мавжудахон! Тугилган кунларингиз муборак бўлсин! Сизларга олам-олам бахт, соғлиқ тилаймиз. Ҳаётларингиз Шохимардон сувларидек тиниқ, ёз меваларидек ширин бўлсин. Келажак ҳаётларингизда омад ва муваффақият доимо ёр бўлсин.

Эзгу-ниятлар билдириб устозингиз ва синфдошларингиз.

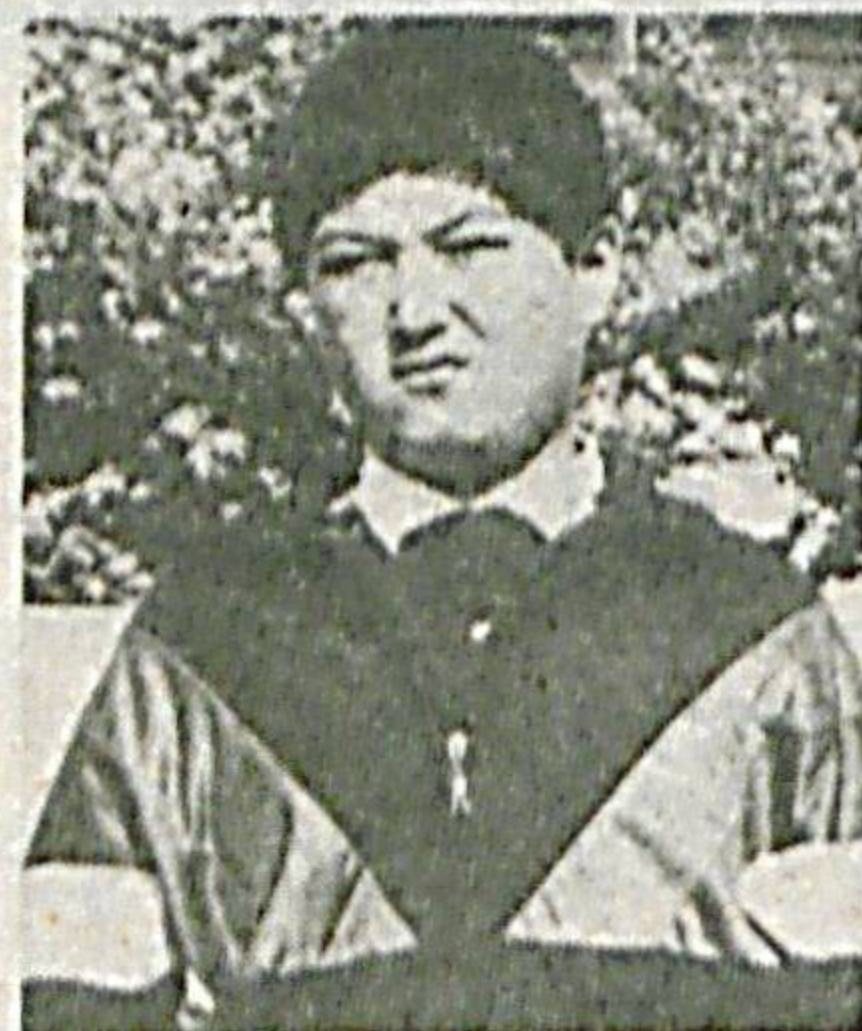
Лиджон вилояти, Хўжабод тумани, А. Жўраев номидаги 11-мактабнинг 6-"В"-синф ўқувчилари.

МАРГУБАХОН

МАВЖУДАХОН

ЖАСУРБЕК

ИСЛОМБЕК

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Бош муҳаррир: Ақром БЕРДИМУРДОВ.

Таҳрир ҳайъати:
Ф. ЖАЛИЛОВА, Т. КАРИМОВ, А. КҮЧИМОВ,
М. ПИРМАТОВ /масъул котиб/,
М. РАҲИМБЕРДИЕВА, Ш. СУННАТОВ,
Д. ТУРАХМЕТОВА.

Телефон агулчи:

ЎЗБЕКИСТОН ЕШЛАР ИТТИФОҚИ
МАРКАЗИЙ ҚҶМИТАСИ
Газета 1929 йил, 1 августдан
«ЛЕНИН УЧҚУНИ» номи билан
чиқа бошлаган.

Газета ҳафтанинг сешанба кuni чиқади.

Маълумот учун телефон: 33-49-45

Бизнинг манзилгоҳ:
700083. ТОШКЕНТ ШАҲРИ,
ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32-УЙ.
Навр кўрсаткичи: 64563
Чоп этиш вақти — 18.00.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Аппарати Ишлар бошқармаси ҳузуридаги "ШАРҚ" нашриёт-матбаа концерни
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.
Рўйхатдан ўтиш тартиби № 000137. Буюртма № Г-128. 67539 нусхада босилди. Ҳажми — 1 босма табоқ, офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-3.
Босишга топшириш вақти 19.00. Босишга топширилди 19.00.

Капалак

Гулзоримда тинмай учар,

Жажжигина капалак.

Яқинлашсам олдиға гар,

Қочиб қолар жонсарак.

Ҳой, капалак қочмагин сен,

Дўст бўлайлик умрбод.

Орамизни бузолмасин

Ҳеч қандай куч, ҳеч бир зот.
Жаҳонгир ФОЗИЛОВ,
Фарғона вилояти, Боғдоғ
туманидаги Ултарма улуси.

Кўшиб ёзувчи дадам

— Нечун ёзма ишингда,

Кўшиб ёзгансан ўктам?

— Дадамдан ўрганияпман,

Кўшиб ёзувчи дадам.

Отабек ҚОДИРОВ,
Каттақўрғон шаҳри.

МАКТАБ САҲНАСИ УЧУН

(Ушбу кичик сценарийдан ўқувчилар мактабларида бўлиб ўтадиган Наврўз байрамнинг очилиши маросимида фойдаланишлари мумкин).

Байрам ўтказадиган мактаб ҳовлиси ёки залида "П" ҳарфи шаклида стол-стуллар жойлаштирилиб, давра тўрида саҳна бўлади.

Шодиёнага маҳаллалар оқсоқоллари, фахрийлар, ота-оналар, таниқли кишилар, ёзувчи, шоир, хонанда, собиқ мактабдошлар ва бошқалар таклиф қилинади.

НАВРЎЗ, баҳор, меҳнат ва Ватанни мадҳ этувчи куй ва кўшиқлар янграйди. Карнай-сурнай садолари ҳаммани даврага чорлайди. Жарчилар жар соладилар. Байрам тантанаси бошланади:

Одамлар, хой одамлар,
Тогда битган бодомлар.
Эшитмадим, деманглар, эҳ-хе-хей!

Бугун мактабимизда катта "Наврўз" байрами ўтказилади. Эҳ-хе-хей.

Саҳнага "Баҳор вальси" куйи остида бошқарувчилар чиқадилар.

I БОШҚАРУВЧИ:

— Ассалому алайкум, қадрли меҳмонлар, ота-оналар, устозлар, ака-укалар ва опа-сингиллар!

II БОШҚАРУВЧИ:

— "Наврўз" тантанасига хуш келибсиз!

(Карнай-сурнай садолари янграйди).

— Наврўз — Ўрта Осиё ва Яқин Шарқ халқларининг қадимий анъанавий янги йил байрамидир.

Ҳамал ойининг кириши, кеча билан кундуз баравар бўлиши — йил боши ҳисобланади. Кеча билан кундузнинг баҳордаги тенглашган вақти 21 мартдан 22 мартга ўтар кунни тўғри келади. Жуда қадимлардан буён шу кунни янги кун — Наврўз, Янги йил ҳисоблаб, тантанали равишда ўтказишган. Тўрт фаслнинг бири — баҳор йилнинг янги фасли ҳисобланади ва у Ернинг Шимолий ярим шарига кеча-кундуз тенглигидан ёзги куёш тургунлигигача, яъни кун узок, тун қисқа бўлган кунгача (21 ёки 22 июнгача) давом этади.

I БОШҚАРУВЧИ: — Тарихингдир минг асрлар

Ичра пинҳон ўзбегим.
Сенга тенгдош Памиру
Оқсоч Тиёншон ўзбегим...

(Эркин Воҳидов)

II БОШҚАРУВЧИ: — Наврўз — баҳор, деҳқончилик ва меҳнат байрамидир. Қадимдан шу кунни ерга уруғ сепаган, яхши ниятлар билан янги ишга илк қадамлар қўйилган. Бу байрамни халқимиз кўтаринки руҳда, очик чеҳра ва зўр тантана билан кутиб олади.

— Азизлар, келинлар, энди Деҳқон бобо, Наврўз ва Баҳоройларни қарши олайлик!

(Улар даврага кириб келадилар).

Деҳқон бобо.: — Ассалом, юртимнинг шўх ўғлонлари,

Ассалом, ўлкамнинг барно қизлари!

(Учаласи баравар) Ассалому алайкум!

Аввало, сизларни байрам билан табриклайман. Ҳаммагизни ёшлик тарк этмасин. Илойим, доим гул-гул очилиб, доимо хотиржамлик билан байрамни нишонлайлик.

БАҲОРОЙ: — Дўстлар! Бугун ранглар жилоси билан яшнаган мунаввар олам жамолига тўйиб-тўйиб боқайлик. Бу зебо табиат кучоғида яшаш ва меҳнат қилиш қувончлидир. Наврўз гуллари ҳам — бойчечак, бинафша, долакизгалдоқ кабилар олам гўзаллигини одам қалбига кўчиради. Наврўз гуллари болаларни ҳаддан зиёд шодлантиради. Улар қирма-қир юриб бойчечак терадилар, уйма-уй юриб суюнчи оладилар. Болаларнинг "бойчечаким ҳиллоли, ҳамён-ҳамён тиллоли" деган кўшиги ҳам ана шундан келиб чиққан.

Даврага ёш аскиячилар чиқадилар ва гул пайровини бошлайдилар.

I-аскиячи: Келинлар, энди, бир гул ҳақида гаплашайлик....., гулмисиз, сумбулмисиз, жамбулмисиз, райхонмисиз?

2-аскиячи: — Гулнинг худди ўзиман. Ўзлари-чи, ўзлари?

1-аскиячи: — Номошомгулмисиз? Мен карнайгулмисиз, деб ўйлабман.

3-аскиячи: — Сиз зўр обрўга эгасиз, кўрганлар сизни шунча гуллар ичида "гултожихўроз" дейди. Гулмисиз, сумбулмисиз, жамбулмисиз, райхонмисиз?

2-аскиячи: — Мен ҳаммага дори, баҳорда гуллар тағида сув ичиб ётадиган маймунжонман.

3-аскиячи: — Сиз унақа гулман, бунақа гулман дейсиз-у, ёнингизга яқинлашиб бўлмайти, сассиқ кана гулмисиз?

1-аскиячи: — Сиз жудаём чиройли гулсиз, мактаб ўқувчилари эрта баҳорда томоғигача дой чаплаб юрадиган бойчечак гулмисиз?

2-аскиячи: — Сиз бўлсангиз бугдойлар ичида очиладиган додахонмисиз?

1-аскиячи: Гулмисиз, сумбулмисиз, райхонмисиз?

3-аскиячи: — Айтганингизман.

2-аскиячи: — Синфда чиройли очилиб турган гулни ўйнаб синдириб кўйганмисиз?

3-аскиячи: — Синфдаги ўша гулдан узволиб, уйга обориб ўстираман деб, чўнтагингизга солиб сўлдириб кўйганмисиз?

1-аскиячи: — Оғайнилар, уни-буни кўйинглар, ҳаммамизнинг ҳам оғайнимиз кўп, қирқоғайнилардан биримиз.

2-ва 3-аскиячи: — Яшанг.

(Аскиячилар меҳмонларга қарата тилак билдирадилар. Саҳнага яна бошқарувчилар чиқадилар).

I БОШҚАРУВЧИ: — Наврўз — янги йил, янги кун демақдир. Бу маросимдан ижодкорлар боқий илҳом олмоқдалар. Зеро, Наврўзи олам фақат баҳор байрамининг эмас, айни чоғда у табиат ва меҳнат, спорт ва ижодкорлик, дўстлик ва тотувлик байрамидир.

II БОШҚАРУВЧИ: — Ҳа, яна Наврўз эзгулик ва меҳрибонлик, гўзаллик ва нафосат, шафқат ва санъат байрами ҳамдир.

НАВРЎЗ: — Шарқ халқларининг қадимий байрами "Наврўз" ўз дастурхони билан файзлидир. Байрам кунлари, албатта, сумалак пиширишади. Наврўз таоми — сумалакнинг келиб чиқиши ота-боболаримиздан деҳқончилик қилишда эҳтиёж туғилиш билан боғлиқ. Ибтидоий жамоа тузуми даврида эрлар овлаш, дарахт кесиш, жанг қилиш билан шугулланганларида аёллар ҳалим пиширганлар ва ердан ҳар хил озиқ-овқатлар териш билан банд бўлганлар.

Ривоятларга кўра, аёл эрини жангга юбориб, оч қолган болаларига овқат излаб чиқади, ҳеч нарса топмагач, юриб-юриб кўзи янги униб чиққан майсага тушади. Майсани юлиб тағида майда-майда донлар борлигини кўради. Аёл уйга келиб, майсани тозалаб қозонга солади ва ичига тош ташлаб қайнатади. У қайнай бериб шундай ширали таом бўладики, болалари маза қилиб ейдилар.

Сумалак — Наврўз дастурхонининг азиз ва лаззатли, тансиқ ва севимли овқати ҳисобланади. Халқ бир ой давомида сумалак ва ҳалим пишириб ейди. Демак, Наврўз ва сумалак, ҳалим сайли халқ анъанасидир.

I БОШҚАРУВЧИ: — Наврўз шодиенасида тўй-тўйга уланади. Тўйларда ёр-ёрлар, лапарлар, келинсалоқлар завқ билан айтилади.

... Болалари камгап, заҳматкаш онам,

Топганинг тўйларга буюрсин, юртим...

(Даврага доира садолари остида ёр-ёр айтиб, "келин"ни олиб қирадилар).

Саҳнада бешик ёнида ўтирган она сўз бошлайди:
— Мурғак қалб "Алла" эшитиб, аста-секин ором олган ва жим етиб ухлаб қолган. Ҳаёт гоҳида азоб, гоҳида роҳат эканлигини англаган, шунинг учун алла эшитган фарзанд ота-онага меҳрибон бўлган.

I БОШҚАРУВЧИ: — Азизлар, Наврўз ҳар йили тўкин-сочинлик, тинчлик-осойишталик, бахт ва саодат, шоду хуррамлик олиб келаверсин!

II БОШҚАРУВЧИ: — Наврўзи олам муборак, хур Ўзбекистоним!

Шўх кўшиқ, ўйин-кўлги, хурсандчилик давом этади.